

СВОБОДА SVOBODA УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 177. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 31-го липня 1940.

No. 177. Jersey City, N. J., Wednesday, July 31, 1940.

VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ЗА ВИШКІЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вислав до сенату письмо, в котрім радить конгресові почати негайну акцію за переведення закону, котрий дозволив би йому викликати Національну Гвардію на одnorічний вишкіл та евертуальну службу в краю або залежних від Злучених Держав посілоствах.

Президент каже: „Безпеченство краю вимагає, щоби це доповнення до нашої армії було доведене до можливо найвищого стану вишколу в справності й щоби це сталося скорше, як це при нинішній програмі можливе”.

Розуміючи, що військовий вишкіл буде получений з невідгодами для покликаних осіб, президент обіцяє випустити їх домі, як це лише стане можливе.

Письмо президента буде певно мати поважний вплив на сенат, де прихильники повної ізоляції Злучених Держав противилися плянам військового вишколу. Сподіваються, що деякі з них зовсім замовкнуть, а інші стануть ще голосніші.

Гренвил Кларк, представник Союзу Таборів Військового Вишколу, виступив на радіо з промовою за найкраще ухвалення законопроект про військовий вишкіл. Говорив він, що реєстрація, яку переведеться на основі цього закону, викаже докладно, скільки й яких фаховців має край.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕГЛЯДАЄ НОВІ ФОРТИФІКАЦІЇ. НОРФОВК (Верджінія). — Президент Рузвелт оглядав нові оборонні фортифікації, виставлені на півострові Верджінія.

По перегляді президент заявив, що „за рік віднини ми певно будемо чути багато певніше щодо оборони Злучених Держав проти інвазії якоїсь ворожої сили”.

ВЕЛИКА ОВАЦІЯ ДЛЯ НОВОЇ „КОРОЛЕВИ АМЕРИКАНСЬКОЇ КУПЕЦЬКОЇ ФЛОТИ”

НЮ ЙОРК. — Пасажирський корабель „Америка”, новий найкращий корабель американської купецької флотії, дістав в понеділок в полудне при нагоді свого приїзду до місцевого порту гучне привітання. Кораблі в порті, літаки в повітрі й люди на суші кожний на свій спосіб, причинялися до гуку привітання.

Корабель належить до „Юнайтід Стейтс Лайнс” й коштує 17 мільйонів 500 тисяч доларів. Він мав на собі 900 пасажирів, у тому числі 15 сенаторів і 87 конгресменів. Корабель виїхав з Ньюпорт Ньюз, Верджінія, останньої суботи.

В офіційній групі привітання під проводом міського посадики Ля Гвардії було триста осіб. У промовах говорили про „Америку” як про нову королеву американської купецької флотії.

ГАБСБУРГИ ДАЛІ ВТІКАЮТЬ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — На літаку „Енкі Клипер” приїхали на летючий майдан Ля Гвардії з Європи чотири нові члени родини бувшого австрійського імператора Карла, а саме його два сини й дві дочки.

На літаку було разом 25 воєнних утікачів з Європи.

Другий літак того самого типу, „Диксі Клипер”, виїхав того самого дня до Європи з 14 пасажирами.

ВТЕЧА ВІДОМОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ПИСЬМЕННИЦІ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — На кораблі „Британик” лінії Кунард Гвайт Стар, що причалив у понеділок до берега в ньюйорському порті, приїхала пані Геновефа Табуї, що від вісім літ була заграничною редакторкою паризької газети „Л'Евр”. Вона в своїх писаннях усе виступала проти нацистичного уряду й тепер утікає в Америку за страху перед його пістмою.

ВОЄННІ ВТІКАЧІ БЕЗ КІНЦЯ.

НЮ ЙОРК. — На двох англійських кораблях „Британик” і „Камеронія” прибули до цього порту в понеділок 372 англійських дітей, що втікають до Америки перед війною.

До „одного східного канадського порту” в той самий день прибуло коло два тисячі воєнних утікачів, переважно дітей.

АВТОМОБІЛЬНА ЮНІЯ ВЕЛИЧАЄ РУЗВЕЛТА.

СТ. ЛУІС. — Конвенція юній автомобільних робітників кілька разів давала вислів своєму одобренню для президента Рузвелта. Делегати влаштували б-вацію президентові, коли предсідник юнії заявив, що Вилкія номінували кандидатом на уряд президента країни, що, мовляв, усе були ворожі до юнійних організацій.

СПОДІВАЮТЬСЯ 16 МІЛІОНІВ ВІДВІДУВАЧІВ НА ВИСТАВІ.

НЮ ЙОРК. — Заряд світової вистави заявляє свою певність, що виставу відвідає цього року принаймні 16 мільйонів осіб.

Він робить цю ворожбу на тій основі, що за 79 перших днів вистави цього року її відвідали 7 мільйонів 257 тисяч осіб.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПОТВЕРДЖУЄ ТРИ ГОЛОВНІ ПРОЄКТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ГАВАНА (Куба). — Представники 21 американських республік прийняли три пропозиції Злучених Держав про збірну опіку над американськими посілоствами європейських держав, якби посілоства їх було загрожене.

Конференція застановлялася потім над тим, у який спосіб пускати в рух машинерію на випадок, якби справді посілоства якоїсь колонії було загрожене.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ПЕРЕВОРОТ В АФГАНІСТАНІ

КАІРО. — В добре поінформованих колах говорять, що німецька позакулісова гра на Близькому Сході починає давати овочі. Треба сподіватись, що в короткому часі наступить переворот в Афганістані і теперішній шах Могамет Загір, який все виявляв прихильність до Англії, буде усунений, а новий шах прийде на його трон, прихильний до Німеччини.

В АМЕРИЦІ БУЛИ КОЛИСЬ ВЕРБЛЮДИ

ЩПАГО. — Музей Природничих Наук Філда дістав цікаву збірку від наукової експедиції, що розкопує скали в Савт Дакоті. Є це кости верблюдів, переховані в скалах. Знавці думають, що кости мають 18,000,000 літ. Верблюди загинули в Америці дуже давно, так як і примітивні коні з того часу. Кости походять з околиці Вундед Ні. Околиця знала, з боїв між індіанцями й білими.

ПЕРЕВОЗЯТЬ ЗОЛОТО В БЕЗПЕЧНЕ МІСЦЕ

П'ять біліонів доларів вартості золота їде з Нью Йорку до Форт Накс у стейті Кентокі. Його тримали досі у підземеллях федерального скарбу. будинку. Та тут накопичилося його забагато й треба відвезти далше. Це тому, що до Нью Йорку прибуває свіже золото, тим разом уже з Лондону. Мабуть з державного англійського скарбу. У Форт Накс, у стейті Кентокі, уряд Злучених Держав побудував спеціальний будинок для золота. Він є забезпечений перед бомбами з повітря. До нього перевозять золото ще від 1937 р. Перший транспорт золота, що туди наспів, вартував п'ять з половиною біліонів доларів. Теперішню посилку надається на пошту, як кожен інший пакунок. Департамент Скарбу платить пошті мільон доларів за перевіз. Почта наймає окремі залізничні потяги, службу й детективів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СТИЛЬ: ЧЕТВЕРО ДІТЕЙ

КЕМБРИДЖ. (Масс.). — Професор соціології університету Гарвард. Карло Цімерман, каже, що Америка мусить виховувати більше дітей, коли хоче втриматися як нація. Інакше американська раса загине. Досі в Америці панує „стиль” — двоє дітей на родину. Щоб зберегти расу, треба мати пересечно найменше четверо дітей.

Цімерман твердить, що на 2,000 новонароджених дітей 940 буде дівчат. Зпоміж них 700 доросте до віку, в якому виходять заміж. З них 600 будуть мати свої діти. Тому пересічна родина мусить мати троє або четверо дітей.

СПЕКА

Останній тиждень в околиці Нью Йорку належить до найгаражчіших в історії метеорологічного бюра, що заповідає погоду. Так напр. в суботу було 98.6 тепла Фаренгейта у тіні, а на сонці понад 100 ступнів. В неділю було 93 ступні, але не було ніякого вітру й спека стала нестерпна. Мільйони людей тікає з міста, Звичайно на морський беріг або загалом усюди, де є холодна вода. Ньюйорські газети приносять фотографії з морських купелів. На образках береги моря представляють справжнє людське муравлище, бо зникли були взяті з літаків. З різних околиць приходять звістки про смерть від сонішного удару.

КОШТ МАНЕВРІВ У СТЕЙТІ НЮ ЙОРК

Дня 3. серпня почнуться маневри воєнні в повіті Ст. Лоренс, у стейті Нью Йорк. За обчисленнями військової кватирі маневри будуть коштувати 2,000,000 дол. У маневрах бере участь коло 100 літаків та 5,000 вантажних авт. Вони зужинуть 1,000,000 галлонів газоліни. Пересічний кошт харчу для одного жовніра виносить 43 центи. Свіжу воду доставляють 24 залізничні тенки.

Військо прибуває на маневри з о стейтів східних, від Мейн аж до Верджінії, у числі 91,000. Маневри будуть тривати, 3 тижні. На маневри прибувають військові аташе з полуднево-американських посольств а також і військові анавіці з Вашингтону. Прибудуть теж і сотки резервових офіцерів. Армія ділиться на два ворожі табори: „чорну” й „синю”. Головна кватіра маневрів приміщена в місті Кентон, Н. І. Як обсерватори будуть брати участь і цивільні люди, тобто ветерани Світової Війни, зорганізовані в Американському Леґіоні.

БОМБИ ВИКИДАЮТЬ РИБУ НА БЕРІГ РІКИ

ЛОНДОН. — Мешканці одного села в Валії сміються з німецьких летунів. Вони налетіли вночі на село, але не трапили і бомби падали в ріку. Вибух був такий сильний, що вода виступила на беріг, а з водою й риба. Ранком люди знайшли повно риби на прохарчунок.

ЗНОВ СПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

РИМ. — В італійських достовірних колах кружляють такі вістки: Румунія вцілості піддалась під впливи держав осі і готова зробити все, що вони їй прикажуть. Під напором держав осі, які бажають за всяку ціну спокою на Балкані, Румунія тепер готова віддати Мадярщині Семигород, а Болгарії Добруджу. Про готовість цієї віддачі отверто заявили румунські офіційні кола. Зновуж, щоб задовольнити Совети, Мадярщина віддала Советам Карпатську Україну. Мадярщина дістала з черги східно-Словаччину. Західню задержить для себе Німеччина.

ПОДІБНІ ВІСТКИ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — Польські офіційні кола в Лондоні подали до відома, що вони дістали вістку, що Німеччина готовиться віддати Советам решту Польщі, чи як німці це тепер називають — „генеральне губернаторство”. Для себе вони задержали лиш південну полосу західньої і східньої Галичини, щоби мати доступ до Румунії, й щоби розділяти Совети від Словаччини та Мадярщини. В Польщі Совети запровадили такий сам лад, як у Латвії, Естонії і Литві, та створили з неї „советську республіку”. На ці уступки Німеччина їде тому, щоби відсунути добровільно Совети від Балкану. В тій цілі, говорять польські кола в Лондоні, вже ведуться переговори між Советами і Німеччиною.

СОВЕТСЬКО-НІМЕЦЬКА ПРИЯЗНЬ

МОСКВА. — Советська газета „Правда” помістила статтю, в якій гостро накидається на тих японських політиків, які хочуть між Советами і Німеччиною викликати неприязні відносини. На адресу тих політиків „Правда” каже, що хай вони не пхають носа в советсько-німецькі справи, бо всеодно їм не вдасться їх поспувати і вони розчаруються так само, як інші політики, що хотіли це довершити.

ЗАВЯТІ ЛЕТУНСЬКІ БОЇ

ЛОНДОН. — Летунські наїзди німців на Англію з кожним днем змагаються і кожний лет є жорстокіший і завзятіший, ніж попередній. Тепер німецькі літаки в числі 150 хотіли знищити лондонську пристань. Проти них почали гарчати сотки проти-летунських гармат, змушуючи їх держатись дуже високо. Висота не дала їм змоги цільно скидати бомб, тому, за англійським звідомленням, вони зробили мало шкоди. Крім того проти них вилетіли відразу боеві англійські літаки і почали з ними боротьбу. Люди з низу пригладжали тій боротьбі. Не влітавши нічого важкого ті літаки завернули домі, В боротьбі впало 20 німецьких літаків і кілька англійських.

БОМБАРДУВАННЯ ГІБРАЛЬТАРУ

ЛЯ ЛІНЕА. — Італійські літаки знов надітали Гібральтар і бомбардували його. Їх бомби правдоподібно запалили склад амуніції, бо після того, як вони відлетіли, настав в одній частині твердині страшний вибух, який вбив чотирох вояків і декілька ранив. Англійські зістріли підчас нападу п'ять італійських літаків.

НІМЦІ ПРО СВОЇ НАЇЗДИ

БЕРЛІН. — Німецькі звідомлення подають, що німці в останній дні знов затопили при помочі літаків, субмарин і моторових лодок велику частину англійських кораблів. За один останній день вони затопили 78,000 тон, що разом з жертвами з двох попередніх днів робить 200,000 тон.

ПІДГОТОВКА НАПАДУ НА АНГЛІЮ

МАРСІЛІЯ (Франція). — В французьких добре поінформованих колах говорять, що німці справді підготовляються до величезного мілітарного наїзду на англійські острови. Це можна виразно бачити по масових пересуваннях війська через окуповану частину Франції, накопичування всякого воєнного приладдя в портах, а понадусе по накопичуванні війська в прибережній смузі. Ця підготовка вже вкортці буде завершена і тоді розпочнеться властивий наїзд.

ПРОПАґАНДА В МАКЕДОНІЇ

СКОПЛЕ (Югославія). — Серед македонців, що є поділені між Болгарією і Югославією, певні чинники розвели масову пропаганду за відновлення македонської держави. „Імро”, страшна колись македонська революційна організація, відновила свою діяльність. Її провідник Михайлов, як ходять вістки, перебуває тепер в Альбанії. Відродження македонської держави македонські революціонери звязують з перемогою держав осі.

ІТАЛІЙСЬКІ ГАЗЕТИ АТАКУЮТЬ АМЕРИКУ

РИМ. — Італійські газети продовжують нападливу кампанію проти Америки, закидаючи їй між іншим „брак зрозуміння вищих доктрин і суспільних чеснот фашизму”.

І АМЕРИКАНЦІ ЗА ПІДДЕРЖАННЯ СВОЇХ НАРОДНИХ СПІВІВ.
В Ашленді, Кентокі, відбувся недаво-тому конгрес американських народних співаків.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
За кождо зміну адреси платиться 10 центів.
3 Канади належить посылати гроші лише на т. ав. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МАНДРІВНИЙ РОБІТНИК

Цими днями відвідав стейти Нью Джерзі й Нью Йорк конгресовий комітет, установлений для розсліду так званої мігрантської справи. Справа зовсім нова, бо це не справа іммігрантів, себто людей, що прийшли до краю на часовий або постійний побут, а справа людей, що мандрують у середині краю. Це отже не справа „чужинців“, а звичайна справа постійних мешканців краю, часто тут роджених.

Справа нова в тому румунні, що до недавня ще, наприклад до початку тридцятих років цього століття, в Америці цієї справи не було. Були що правда люди, що мандрували з одного місця на друге, але такі люди звичайно скоро находили собі працю й осідали на стадо в новому місці. Нині Америка має нову проблему в робітниках, що мандрують з місця на місце, постійно нігде не осідаючи.

Що такий робітник є важною суспільною проблемою, стане ясно по хвилині застанови. Всякому відомо, який устальючий вплив на характер людини має постійний осідок на якомусь місці, головню коли такий осідок отриманий з посіданням землі або дому. Людина, що зажила денебудь з переконанням, що вона буде там жити на все, поводитись інакше, як людина, що зажила в місцевості з почуттям, що вона незадовго звідсіля забересть кудись інде. Переходовий поселенець не вважає себе зв'язаним публічною думкою сусідів ні громади, бо він знає, що він незадовго вибереться кудись, де попередня публічна думка не буде для нього мати ніякого значіння.

Мандрівний робітник крім цього впливає на громаду, до котрої приходить, немешче болочо в економічній згладі. Дається це відчувати передовсім у фермерстві. Коли в якусь фермерську околицю зайдуть мандрівні робітники, звісно, що вони мають вплив на заробітну заплату тих, що там постійно живуть.

Справу мандрівного робітника обрабляли вже американські письменники й експлуатували американські фільми. Деякі публіцисти розписувалися про неї теж немало, але уряд ще не діткнувся цієї справи так, як вона цього вимагає. Уряд передовсім не знає ще навіть, скільки таких мандрівних робітників в Америці є. Дехто каже, що принаймні два мільйони. Отже першим завданням законодавчих установ було би засновати відповідну машинерію для прослідження числа мандрівних робітників.

Дальшим завданням законодавчих тіл було би обняти ці суспільні тенденції в якусь законну норму. Цього треба якщо Америка має бути справді модерною поступовою країною, що старається обняти всяку суспільну тенденцію в форми закону, а не краєм анархії, де діється все так, як хтось собі хоче, без огляду на суспільне добро. Такий рух, як перехід мільйонів робітників з осілого стану на мандрівний, може зрости в справжню суспільну язву, якщо суспільність не постарается начас підтримати його добрі, а ослабити його лихі сторони.

ДОБРЕ ПРОДАВ

(Оповідання).

Одного травневого вечора Артим Никешук стоїть перед своїми ворітми. Стоїть, курить люльку, спльовує тай думку думає. Коли так стоїть і думає, ліворуч пчичує хтось. Озираючись, а то надходить Булюк. Іде поводи і тягне за собою малий візок. Коли підійшов до Никешука, зупинився і каже:

— Добрий вечір, Артиме. Що чувати?

— Дякувати за питання. Могло би бути ліпше. Ви куди з візком?

— Ташу до коваля, бо обручі злітають. Візок потрібний мені завтра, тож хочу, щоб зараз нині направив.

— То коло вас нічого нового?

— Та нічого, — відповів Никешук.

— Ага, нічого. То це неправда, що люди кажуть?

— Щож кажуть ті люди? Про мене?

— Та про вас. Я чув, що ви хочете продати пару биків. Отже це не правда? Не продаєте?

— Чому би ні? — відповів запитаний і погадав. — Ага, мабуть він сам хоче купити та загадав підійти мене з ціною. Того то й він будьто би з візком до коваля.

— Справді хочете продати? Котрі?

— Строкачі. Мої найліпші воли.

— Що правите за них?

— Стільки, скільки вони варті.

— Чомуж не скажете, скільки?

— Маєте на них купця?

— Я мав би купця, бо я сам купив би.

— То ходіть подивитися на них?

— Та чого? Хібаж я їх не знаю? Миж сусіди. Що динни бачу їх. Дасте за сімсот?

— Хіба би я дурний був, —

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

На Горішньому Шлеську. Ще перед війною було на Горішньому Шлеську й в Домбровському Басейні чимало українців, емігрантів з Великої України та галицьких заточенців. Коли не брати під увагу одиниць, то загальні утримання були, не вважаючи на всі небезпеки з боку шовіністичного польського режиму. Українська шкілька, дитячий садок, щорічні Шевченківські концерти та інші імпрези — ось прояви тодішнього організованого життя невеличкої, але силної духом української колонії.

З вибухом нової війни ця колонія трохи зросла, хоч і не багато, бо, як відомо, доступ на ці терени досить утруднений. Горішній Шлеськ прилучено до Райху. Відійшов туди й Домбровський Басейн, що сьогодні теж об'єднаний назвою „Горішній Шлеськ“, хоч часово між одним і другим залишився без поліцейний кордон, якого без окремої перепустки перейти не можна. Але ця обставина не перешкодило співпраці католицьких і сносновецьких українських громадян.

Німецька влада ставиться з належним зрозумінням до кожености цієї співпраці, так, що дійсний зв'язок між Католицями та Сосновецьким існує як і до війни. Православні „католици“ їздять до православної церкви до Соснівця (після зруйнування православної церкви, богослуження відбуваються в євангелістській каплиці фабрики Дітля), а католицькі „сосновецькі“ їздять до Катовиць, щоб послухати греко-католическої Служби Божої.

В Катовицях створено заходами української колонії греко-католицьку організацію, заангажовано о. Ярослава Княгиницького на парохію і в каплиці біля недокінченої катедри кожної неділі відбувається Служба Божа. Її з поможністю вислуховують не тільки українці греко-католики, але й православні, яким вона ближча своїм українським духом, бо в Соснівці православні відправи мають російський характер.

Коли йде про хор, то він існує не стільки як церковний, а ще більше як світський, мішаний і мужеський. Дирижує п. Ст. Барто з Бендзіна. Цей хор дав уже кілька виступів та готується до нових трьох концертів. Головні організації української колонії — це Допомогові Комітети. В Катовицях проводить Комітетом проф. Феценко-Чопівський, а в Соснівці сот. Бор. Шевченко. Оба комітети мають свої

третів (Кр. Вісті). Зеленосвятчий поминки. В Зеленой Святці відновує українське громадянство — від роки — поляглих героїв, які віддали життя своє за волю України. Рік-річно йшли процесії походи на стрілецькі могили, щоб зміцнити віру в кращу майбутність у важких часах.

Цього року громадяни с. Дубрівка пов. Янів, вшанували героїв 16. червня. По Службі Божій пішли з процесією на символічну могили невідомого стрільця на цвинтар, де три священники відправили панахиду. Гарну проповідь вголосив о. Дмитрий. Могила була прикрашена вінками, квітами, а на березовім хресті виднів тризуб і напис „Борцям за волю України“. Панахиду закінчено співом „Боже Великий“. По панахиді люди зібралися в чит. „Прогісвіт“, де Бор. Остап з Ніської виголосив виклад на тему „Куліт героїв“. Після відчиту зібрано гроші на будову пам'ятника сл. п. Е. Коновальця.

Холмщина раніше не знала цього звичаю. Але тепер вона віджила, і теж розпочала святкувати національних героїв. Напередодні Зелених Свят шкільна дівора сіл: Годованці та Юрів Томаш. пов. виспала на місцевому цвинтарі високу символічну могили, прикрила її зеленим дерямом, обсіпала квітами та поставила на ній хрест. В неділю після Божої Служби, вийшов довгий похід із церкви на цвинтар, де пан-отець відправив панахиду. З черги о. парох пояснив святоточний громадський похід і відспівано вічна пам'ять та „Не пора“. Потім виголосив промову вїт ярівської волости п. Юнко, і процесійний похід вернувся до церкви. Приявні розходилися додому підбадьорені, і сильною вірою у кращу будучність.

Село Юрів у своїй більшості українське і вже очило по польській неволі. Заснувало свою українську школу, і, під проводом учителя уладило концерт колядок, виставу „Ми йдемо в бій“, два „чайні вечори“, величавий Шевченківський концерт, академію з нагоди ротердамської та паризької трагедій, і Свято Матері, що відбулося одночасно з відпустом і прогулькою молоді частини томашівського та грубешівського повітів до Юрова. Посередині села пишастесь кооператива, що тепер справно функціонує. До села йде 50 чисел „Малих Друзів“ (для дітей) і 7 чисел „Кр. Вістей“.

Заходом Національного Комітету в Люблінці улаштовано 27. червня і там академію в честь отамана С. Петлюри. Публики зішлося так багато, що чимало залишилося поза

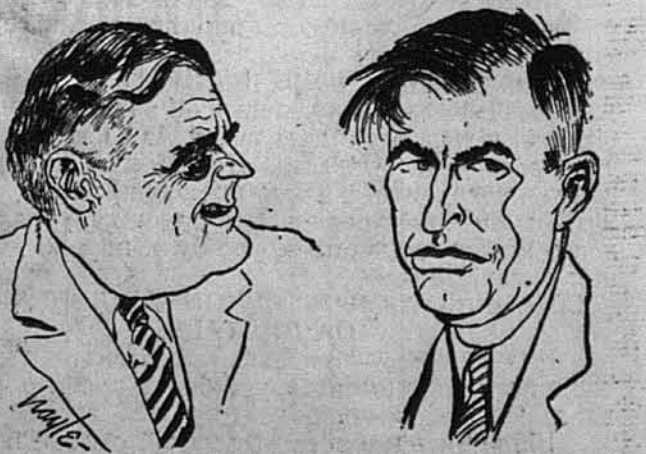
УПАДОК ФРАНЦІЇ ЗНИЩИВ РІВНОВАГУ

Проф. Б. Вилкінсон помістив інтересну статтю в тижневик „Де Стар Вікні“. У ній застановляється він над тим, які будуть правдоподібні наслідки капітуляції Франції на дальший біг воєнних подій та на кінцевий вислід теперішньої війни.

Він пише: „Історія повторється під теперішню хвилю в Європі. Тепер знова притрапилося, що Бритійська Імперія стоїть сама одна перед уярмленою Європою, як це було в часах Наполеона I. Знова громадиться на скалах Бульону атакуюча армія. Гітлер може пригадати собі, що й та остання в часах наполеонських згромдилась цілком даремно. Навіть з модерною військовою зброєю атака на цю історичну фортецю - острів може викликати страх. Британія не є другою Норвегією. Там не буде Квіслінгів, які почитали би Гітлера на лондонських доках. Замість того там є якнайбільше загрозливих сухопутні і повітряні сили, які коли згромдилися на британській землі. Підприємство кожну можливу міру обережності. Цивільне населення евакуйовано з східного побережжя. Випрацьовано нову тактику поступування. Кожне село, як запевняє нас генерал МакНотон буде твердинею. Ніщо не може запобігти певного роду витисненню до краю повітрям, а навіть сушею неприятельських військ; однак в Британії є загальне сильне переконання, що головний німецький атак, де би він і коли би він притрапився, цілковито не допине. На хвилю буде це питанням британської витривалости. Гітлер є тепер на вершці своєї потуги, однак не треба цілком забувати, що він має свої власні важкі клопоти.

Як інші перед ним, він переконається, що він не може виграти війну. Він небаром буде мати на своїх руках голодну і невдоволену Європу; це є й причиною, що він старается перекопати кожного німця, що з кінцем літа буде заключений мир. Це святе переконання дійшло в Німеччині до подиву гідних границь. Однак це є сумнівне, чи що гадку дійсно поділяє й найвища військова команда в Німеччині. Пропаганда цієї найвищої думки. Виклад зробив відомий наш письменник Ф. Дутко, зясовуючи важкі умовини, в яких прийшлося працювати С. Петлюрі. В Академії взяв участь також Український Національний Хор під орудою В. Божики, який гарно відспівав стрілецький й народні пісні. (Кінець буде).

одніський таріль. Беру череп. До нього ще череп і ще один череп. По одному, аж до кінця. І ось бачите! Бачите на власні очі. На очі в окулярах і на очі без окулярів. Що перед хвилиною було розбите на сім черепів, тепер воно ціле, тепер воно нове, тепер воно гарне, тепер воно гарне. (Дальше буде).

КАРИКАТУРА КАНДИДАТІВ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В СЬОГОРІЧНИХ ПРЕЗИДІАЛЬНИХ ВИБОРАХ.

сказав Никешук, ликнув слину, засміявся і подумав: — не надеш мене.

— Отже скільки хочете? — спитав Булюк.

— Як ви мені кажете сімсот, то з вами нема що далі балакати. Для мене це не нагла справа. За два неділі в місті ярмарок. Пожену і продам.

— Тепер худоби багато, люди вилупуються, бо нема паші. Більше, як я даю, не дістанете.

— Покажеться, — сказав Никешук і знов плонував. — Сімсот гульденів за такі воли, то смішно мало.

— До ярмарку ще шіснадцять днів. Порахуйте, скільки ті воли за той час зідять. Це також гроші. Розумніше зробите, як воли зараз дасте мені. Кажу вам, що більше за них не дістанете. Як я їх возьму, то зашадите пашу і не будете тепелатися на ярмарок та вистоявати там.

Никешук погадав собі:

— Коли Булюк так багато говорить, то він киче хоче дістати мої воли. Як йому так захотілося, то нехай ліпше заплатить.

Думаючи так, Никешук сказав:

— Вони не жеруть даром, бо вони в роботі. Що зідять, те й відроблять. З продажем не кваплюся. Як не дасте більше, то мої воли підуть до міста... за дві неділі. Дві неділі, то не вічність.

— Туринець також має пару на продаж, — замітив Булюк.

— То ідіть до нього і купіть там. Може дасть вам за половину тої ціни, що я жадаю би від вас.

Никешук відвернувся і пішов до хати. Під носом воркотів:

— Нехай не гадає, що мене хтось голен підійти і обхажувати! Він мене ще не знає... Шіснадцять днів скоро прийшло. Сень, наймит Никешука, підгав строкачі до міста на торг. Вже в сьомій годині рано воли стояли на торгові. В годині дев'ятій надійшов сам Никешук.

Показалося, що Булюк правду казав. Худоби зігнано на торгові велику силу. Воли стояли довгими рядами, по-

3 ДНЯ

НА СВІЖІЙ МОГИЛІ „ЛІГИ НАЦІЙ“.

Знавці міжнародної політики тепер будуть сперечатись, чи це резигнація генерально-го секретаря Ліги Націй, Аве-ноля, добила на смерть бабу-ню Лігу Націй, чи може та резигнація була лиш останнім цвяхом у бабуниній домовині, в якій вона лежала мертвою вже від кількох літ. Бо кажуть мудрі люди, що бувають випадки, в яких чоловік помер в сороковому році життя, а поховано його щойно в 60. Таке могло трапитись і з нашою бабунею.

Та ми не будемо входити в справу аж так далеко. Вистар-чисті, коли ствердимо її смерть і на свіжій могилі, як чесним громадянам пристало, виска-жемо кілька теплих слів на адресу небіжки.

ДОБРА ВОНА БУЛА...

„Добра була кума, тільки кривий писок мала“, плакала раз на гробі сусідка інша су-сідка. І те саме ми скажемо про бабуню Лігу Націй. Добра вона була, хотіла чесно жити і чесно говорити, але троха кривий „писок“ мала і не все в неї виходило до ладу. Бувало скаже те, а робить що інше. Скаже, що всі поневоле-ні народи мають бути вільні, а віддасть яких 60 мільонів „національних меншин“ під панування інших жорстоких влад. Скаже, що в міжнарод-ній політиці повинна існувати добра воля, любов, високі ідеали, а так чомусь покрути-ть справи, щоб конче запев-нити одній нації панування над іншими. Сокруються і розплачуться, коли в Китаю настане голод і пошесть, а ні вусом не моргне, (наша бабу-ня мала вуса), коли мільони українського населення виги-бали внаслідок штучно витво-реного голоду московсько-большевицькою владою. Пла-кала наша бабуня над монго-лами в Манчжукі, над амгаря-ми в Етіопії, а навіть не скри-вилася, коли Польща „пацифі-каціями“ мордувала тисячі невинних українських селян, дітей, жінок і старців. Так ви-глядало, що наша бабуня не лиш була троха „кривописка“, але й зизоока. Коли ви їй по-казали якийсь незбитий факт, вона добачувала в ньому що інше.

Але позатим добра була, дай їй Боже царство небесне.

НАСЛІДКИ ЛИЦЕМІРСТВА.

Нема нічого гидкішого на світі, як лицемірство. Можна простити грішникові навіть тяжку провинку, коли він до тої провини признається; а понадує, коли не представляє себе в обличчі інших за „свя-того“. Колиж хтось повчає інших добрих засад, вчить моральності, покликається на Бога, погрожує пеклом, а нишком робить сам всі ті гид-кі речі, за які осуджує інших — він не лиш сам грішнить, а-ле деморалізує інших, зогид-жуючи в їх очах віру до тих високих засад.

В часі минулої світової вій-ни урядові пропаганди на ви-передки послугоувалися бре-хнею і лицемірством, та вза-імно обвинувачували себе в тих провинках, які нишком са-мі робили. Може не знали во-ни, що тою пропагандою вони відмикають „коробку Пандо-рі“ і з неї опісля повилізатиме всяке гаддя, вузь, ящірки, жа-би. Безсоромна, лицемірна пропаганда з часів минулої війни підкопала в серці широ-ких мас віру в високі ідеали, віру в закони, віру в правду. „Хіба можна правдою до чого небудь на світі добитись? — почав сумніватись загаль. Ліга Націй була завершенням тої безсоромної, лицемірної полі-тики, яка зараз по попередній

світової війни розпалошилась була в Європі.

На реакцію проти того ли-цемірства не треба було довго ждати. Мусоліні і Гітлер, про-биваючись до влади, повними жменями черпали для себе ар-гументи з цього поведеного європейського лицемірства. Ці аргументи були такі пере-конливі, що важко було з ни-ми боротись.

ЛИЦЕМІРСТВО КОЛИСЬ.

Лицемірство в заграничній політиці існувало і передтим. Але колиш заграничною полі-тикою займались лиш найви-щі кола в данім народі, коро-лі, аристократія, вишколаена дипломатія. Про подробиці того, що робили ті найвищі кола, мало знав широкий за-гал. Його моральні засади від цього лицемірства мало тер-піли.

Нині, внаслідок поступу тех-ніки, газет, телеграфів, радіа, і т. п., про все, що діється в верху, знають маси. Крім того нація нині опирається на силі і свідомості загалу, а не лиш на династиях, чи аристокра-тичних верствах. Треба про-все інформувати загал. А за-гал лицемірства ненавидить. Він скорше зрозуміє і про-стисть іншому народові крив-ду, коли той інший нарід скривдив його просто в ім'я себелюбних національних ін-тересів. Зате ціле його мо-ральне нутро бунтується про-ти того, коли якийсь чужий хижак кривдить його в ім'я „високих ідеалів“.

ОЗДОРОВЛЕННЯ.

Демократичні краї, коли хочуть у моральній площині перемогти фашистські краї, мусять перевести в себе грун-товне оздоровлення. Вони му-сять точно придержуватись своїх високих засад, як ось визволення поневолених на-родів, коли ті засади вони ви-сують. Або мусять виразно сказати, що борються за свої себелюбні інтереси, так як це сказали фашистські краї, коли вони не думають поне-волені народи визволити. Бо називати Гітлера „банди-том“ за те, що він захопив Норвегію, Данію, Голандію, а водночас потурливо дивитись, як подібні бандитські напади довершує Сталін на Литву, Латвію, Естонію, чи тепер знов на Фінляндію — є лиц-емірство і воно не принесе для демократичних країв симпатій нігде. Замість широк симпатій і бажання допомогти, те лицемірство лиш викличе непри-ємний посмак в роті.

Василь Лев.

НА ВЕРХАХ СКІЛЬЩИНИ

(Докінчення)

Як ідете дорогою даліше, гори Оравою, стрічаєтесь сіль-ські хати, переважно прила-джені для літників. Тут долина ріки — не широка. Суміжні хребти зеленіють лісами й по-лями. Весело тут і відрадно. Щойно від устя Бутівлі й О-рави починається справжнє бойківське село. Хати, побудо-вані понад берегами обох рік, громадно збились в вузькій долині Бутівлі, аж попід під-ніжжя хребтів. Найближчий, що буватий верх Секулів, вти-скається трикутним підніж-жям між обоі названі річки. Бутівля, що пливе вниз його узбіччя, творить вузьку доли-ну, південно-східного напра-му, повну соняшних променів і тепла. Густі ліси й луки па-хуть свіжими ароматами шпи-люк, живиці та преріжного зілля. Відси й гарні одно чи дво-денні прогульки на Па-рашки, Корчанки, Олефірів та Кременний і в долину Опо-ру; а долиною Орави — до Ко-зової і Сморжа, славного яр-марка вже від давніх часів. Куди не зайти над потічок, всюди творить він вузьку та глибоку долину, цілу в зеле-них борах.

Сільські хати тут досить че-пурні, та не багаті. Люди стрі-чаються частіше з культурою, однакє гараздами тут не пах-не. Управного поля не багато, лук також. Трохи зарібку в лі-сі, трохи — з ягід і грибів. Де-які селяни заробляють із літ-ників, якщо мають відповід-ну хату. В українському „Се-мерінгу“ побули ми ще другий цілий день, а третього ранень-ко вирушили в дорогу з пово-ротом у долину Опо-ру. Одна-к не підемо туди. Ця долина вже добре нам знана. Нас ці-кавить дорога верхами від Зе-леміно до Магури. Шукаємо безлюддя. Ідемо слідами ге-роїв Устияновичевих повістей.

На Святославі перевозить нас хлопчє маленькою тра-вою на правий беріг Опо-ру. Стаємо у стіп Зелеміну. Серед густих борів чути вогкість і пліснь, а вузьеньку доріжку, що скоро переходить у стежку, й завертає праворуч підніжжя гори, ледви пізнати. Незабо-ром вона губиться на мочару-ватій галлявині, а даліше зно-ву появляється в лісі й почи-нає підноситись закрутами вгору. Дерева переважно ли-стясті. Та чим вище, тим більше шпилькових. Плай веде у смерекові бори. Сонце вже ви-соко на небі, а в лісовій густи-ні буйні трави блищать гу-стими краплинами роси. Тро-хи вище, за годину мандрівки, плай виходить із лісової гу-сти на галляву. Серед трав корот-кий відпочинок і перекуска. Подивляємо гарний вид на до-лину Опо-ру. Гребенів бачимо, як на долоні. Зелеміня вигля-дає зпоза закруту. Тутлі ще не видати, аховалася за куди-вищими верхами від нашого положення.

І знову йдемо підгору. Де-не-де ростуть берези та віль-хи. Підхід трохи гостріший, а плай веде в ліс. Тут уже біль-ше чатинних дерев, листясті можна рахувати. Стає важче підходити. Треба робити ко-роткі перестанки для віддиху. Незадовго ми знову на поля-нах. Люди роблять сіно. Ше-трохи дороги серед трав і ми на вершці Зелеміну (1177.). Перша високогірська тура. З верху видно цілу околицю. Море верхів купається в со-няшних променях. У зворях над ріками — оселі. За Опо-ром ідемо зором до Зелемі-ни й Тухлі та збачуємо до Го-ловецька, шукаємо Маківки В імлі сховалося Славське. За Бігом Опо-ру знаходимо Ско-де, Синевідське, трохи збоку Камінку, а далеко під проме-нями сонця блищить ріка Стрий і маячить місто тієїж назви. Проти нас Коростів. Йо-го видно дуже докладно; на-віть пізнаємо хату наших зна-йомих, де ми задержалися на відпочинку. Над долиною Бу-тівлі простягаються Корчан-ки, а ген за ними — смуга Парашки зі сумежними вер-хами. Вона царює над скільсь-кою верховиною. Маєстатично підноситься зеленим верхом аж до хмар, а на узбіччях о-круталася густими лісами та о-кружилася глибокими зворя-ми. Наше око привикло до просторів і сонця. Тому випро-во шукаємо в імлі скель Уріча. Та дарма, вони сховалися за верхами Парашки. Тільки у спогадах зперед року йдуть перед очима нашої уяви мо-гутні кам'яні брили природних замків із давніх часів — уріча та Бубнища.

Зелемін упоїв нас красою гір, душа та нерви радіють відпочинком.

Минуло доброї пів години. Йдемо даліше. Селяни, що роблять сіно на самому верху, вказали нам дорогу до ми-слівського дому. Застаємо громадну прогульковий-жил-ку. Чути їх шонайменше на кількометрі; мішане товари-ство в повнім тоні забави та їди. Мисливський дімок — замкнений. Його стіни — це збірка написів і підписів.

Кількасот кроків нижче дже-рельце з водою. Беремо її на запас у пляшки та їдунки, а відпочиваючи, варимо кулешу на обід. Оподалік дімка та даліше від галасу наших ту-ристів.

Від півдня стали надходити хмари й покріпшав вітер. Пе-ред нами далека дорога верха-ми. Зайти на Магуру немає надії. Знакована стежка веде горунами та верхами в півден-но-східному напрямі. У цих, відносно невисоких, горах ха-рактеристичне те, що верхи й сідала мають доволі стрімкі у-збіччя і глибокі звори та до-сить багато лісів. Переходимо довгим сідалом із Кудрявця, я-кого узбіччя спадає стрімко вниз, подекуди немов стіною. Та це узбіччя покрите борами й ми сливе не завважуємо, що наш плай веде краєм безодні. Відкрили нам це цікаві очі. А коли підходили під верх Ло-пату, була нагода докладно оглянути цілий двір із стрім-кими узбіччями. Відси знако-ваний плай веде в долину Ка-мінки. В самій долині сріб-литься крута стяжка потічка.

Пізня година нагнала до по-спіху, а хмари на небі не вті-шали нас. Перед нами верхи із сідалами та перелуками. Во-ни получені крутим шляхом, який щораз то змінє поло-ження. Кожний верх відкриває іншу панораму, кожне сідало схилиється до полонини, а ча-стіше до густих борів у глибо-ких зворях. Дорога не трудна але довга. В найближчому о-круженні немає ніяких люд-ських осель. Тільки на поло-нинах стрічаємо пастухів із худобою. Час пливе помалу, під ногами минають кіломет-ри.

Та починається негода. Не-бо затягнулося оліваними хмарами, у повітрі спокійно, як перед бурєю. Ми йдемо вперед. Верхи за верхами: Мутний, Дерень, Широка не-творять одної смуги тільки вються гадюкою, сполучені більшими й меншими переду-ками або сідалами, а добру годину ходи трапився місце-вий верховинець та пояснив, що до Матагова ще далеко. Сьогодні ледви, чи доберемо-сь до нього, а до Магури й не-підійдемо. Подорожі немає за-хисту, ні доброї стаї на нічліг. Тільки під верхом Менчіла-кінчат будувати тепер ми-сливський дімок; там можна буде заночувати. І справді, не-

забаром показався серед лісу під далеким верхом новий ді-мок. Туди йдемо і стараємося не стратити його з очей. Бу-ло коло 6-тої години зпола-дня, однакє хмари й темні ліси приспишили сумерк. Вдодатку став накрапати дощ; густі мряки передиралися поміж вітням смерік. Дорога щораз трудніша. Перед нами Менчіл, увесь у мряці. Підходимо. Плай обминає верх. По за вер-хом знаки попровалили стеж-ку грунем, а праворуч на ве-рху ліс. Вдалося знайти дімок, майже інтуїтивно. Два бойки, батько зі сином, докінчували його будувати. Двері вже го-тові, бракує тільки віконниць. Майстри пояснили, для кого будуть дімок: для барона, що осібно приїздить сюди на дови до місцевого лісничого. Майстри згодились на те, щоб ми заночували. Ще й оставили нам ватру. За це дістали на тютюн. Самі зійшли вниз, до села Сукіль, бо завтра свято св. Івана. Ми загосподарились, як могли. Перший нічліг на верху, на безлюдді — повний таємничого чару. Над раном дошкульовав декому холод. Була 6 год. ранку, як ми ви-ходили в дальшу дорогу.

Знакована стежка завела нас у глибину перелуки. Під наши-ми ногами стеляться буйні трави, за нами на верхах сі-рпють кам'яні зломи, цекоти. Стежка сходить триколісним зигзаком униз, над потічок, де скрещуються плай, а на дереві прибита таблиця з дороговка-зом на Магуру (3 години хо-ду) й на Зелеміну. Тепер підноситься плай на верх Роз-сохач. Спершу полонинами, а потім лісами. Знову чотири коліна закрутів підноситься в напрямі верхів. Де ліс, там о-гортає холод, де поляна, там відкриваються верхи в зелені лук і темні бори. Подекуди видають верхи у кам'яних ли-шачах. Підходимо на верх Ма-тагів. На запашній від квітів поляні відпочинок. Мило тут і безжурно. Тут людина моли-тьсє Богові у піднеслому на-строї. Сама природа наказує величати Творця вселенної.

А потім плай веде лісом на-ліво, від верху й вниз, на до-вший, високий грінь. Видко Лихохору, а десь далеко й Тухлю. На одному дереві знак показує нижче, на краї лісу, джерело. Треба задержатись біля нього. Коротка переди-шка й даліше водогру. Лісом попід кам'янистий верх Буко-винки веде плай на сідало Ма-гури. Ше раз усміхнулася не-величка полонина й почина-ється важкий підхід на гору. Попереджує верх Грүн. Удо-пана стежка минає кам'яні зло-ми, вється поміж старезними смереками, робить невеликі закоси й підноситься на верх Магури (1365). Тут треба раз-у-раз відпочивати, щоб набра-ти віддиху й оглядати кра-вид, бо самий вершок у лісах замкає вид на околицю. Раз видно околиці Сукеля й Боле-хова, то знову Тухлю, Сла-вське, Зелеміну, Сколе.

На першому верху Магури стоїть мисливський дімок. Хоч отвертий, не засідаємо в се-редині, а варимо обід під сме-ниною біля джерела. Тут ми стрінулися з пастухами копей. Година відпочинку, обід і ку-леша й чай, а потім у дорогу. Тепер стежка веде вниз, у тісний звір потоку Соболі-ці, що впадає до річки Собо-та. Дорога (знакована) спадає досить прикро закосами. Ше-добрю годину треба сходити, щоб дійти до гаївки, що сто-їть біля гарної палати, колиш-ньої власності гр. Лянцкорон-ського, тепер державного ліс-ництва. В гаївці ми не задер-жалися, бо це далеко до ве-тора, а перед нами довга до-

УВАГА! ДІТРОЙТ, МІШ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ФІЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ відбудеться величавий

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

В НЕДІЛЮ, 4. СЕРПНЯ (AUGUST 4, 1940)

У ПРОСТОРОМУ BROADWAY PARKY ПРИ RYAN І 21 МИЛІ.

Програму Дня попередить МОЛЕБЕНЬ, який відпра-влять В-преп. о.о. С. Тиханський і О. Побуцький в годині 1. пополудні.

По Молебні слідує програма: Отворення — пані К. Хомяк. Гимн США загально відспіває членство США. Ритмічні вправи під звуки дуету оркестри Пластової Дружини. Вправами кермує пані Українець. Привіт від Української Федерації Стейти Мішгін — адв. Іван Кузь. Закінчення — пані І. Козаченко, голова Філії.

По програмі ОБІД в Українській Гостинниці, від-так загальна забава і танці, а під вечір роздача цін-них нагород.

Парк отворений від 11. години рано. — Вступ 25¢. На випадок дощу День Жінки з повищою про-грамою відбудеться у великій авдиторії Українського Народнього Дому при Мартін і Мішгін ул.

Усіх сердечно запрошує Філія США.

УВАГА! NEW BRITAIN, CONN., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ В НЬО БРІНЕН, КОНН.

уряджує

ДРУГИЙ ЗРЯДУ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 4. СЕРПНЯ (AUGUST 4, 1940)

В SCHUTZEN PARK точно в год. 11. рано.

З нагоди другого Українського Дня буде Полева Служба Божа, яку відслужить о. Е. Писар з другими священниками. На Службі Божій буде співати місцевий хор. По Службі Божій будуть промов-ляти бесідники. Відтак розпочнеться забава при добрій оркестрі й буде тривати до пізної ночі.

Простіться всіх українців, як місцевих, так і позамісцевих, до численної участі. За добру забаву рунить — Комітет.

рога. Вона йде попри річку високим узбіччям і ступнево сходить до неї. Довкруги ліси. Тишину будить шум води. Одностайний, ритмічний, що-раз голосніший, бо дорога зближається до ріки, а на 5 км. мандрівки приходить до устя Соболі й Мізунки. Тут — станційка вузькоколійної за-лізнички, що йде до Вигоди. В ній ми й заночували на стрі-ху та відпочили, а другого дня ранком помандрували за Мі-зункою до Мізуня й Вигоди.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 306., відбудуться в суботу, 3. серпня, в 7:30 вечір, де значимий, в Стефана Бе-рези. Збори мають вирішити важні справи. Напоминаємо членів і чле-ниць спонити свій довг, щоб не були все позаду з вкладками і не забути привести нових членів, бо те-пер є нагода отримати велику наго-роду від Тов. ім. І. Н. Союзу. — С. Береза, предс.; Н. Зварун, кас.; А. Андришів, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Тов. ім. Вітовського, від. 301., відбудуть-ся в неділю, 4. серпня, в год. 12:30 сполудня, зараз по Ст. Божій, при 1944 В. Ірі ауа. Повідомяється всіх членів най прийдуть на ці збори, бо є дуже важна справа до рішення. — І. Медаяк, предс.; К. Гавалічський, кас.; М. Горний, секр.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ

1.—Як хочете, щоб ваші аплікації на перші або другі громадянські папери були на-лежко виповнені, зголосіться або напишіть до нас.

2.—Як не пам'ятаєте кора-бля, котрим ви приїхали до А-мерики, зголосіться або пишіть до нас.

3.—Як ви прибули до Амери-ки перед 1. липня 1924. року НЕЛЕГАЛЬНО, то ми зможемо вас зареєструвати.

4.—Як ви тут нелегально, а подружжися з громадянкою або громадянином Злучених Держав, ми вам уможливімо дістати легальну візу на сталий побут.

Погадожуємо подібні спра-ви правильно й зо знанням рі-чи, бо маємо багатолітній до-свід, що можуть потвердити ті, що в нас подібні справи по-гадожували.

Central Steamship Agency
111-115 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS OF CITY URGED TO KEEP NATIVE CULTURE

Ukrainians were urged to cling to their native culture and spirit of independence at the annual outing of the Ukrainian Women's Club in Elser's Grove, Buffalo Road, yesterday.

The plea was made by Mrs. Stephanie Halychyn, New York City, president of the Ukrainian Gold Cross, women's auxiliary of the organization for the rebirth of the Ukraine.

Reviewing the history of her native land, Mrs. Halychyn said that no matter how long it may take, Ukraine would again be a free and independent nation.

She asked for financial support of the 63 Ukrainian Gold Cross Branches established in this country for the dissemination of Ukrainian propaganda so that the country's traditions may be kept alive.

Memorial services for Ukrainians who have given their lives in the liberation movement for millions of people in East Europe were held during the outing.

(Rochester Democrat and Chronicle Monday, July 22, 1940)

ПОВІСТЬ БОРИСА ШВЕДА ПОЛІЩУКИ

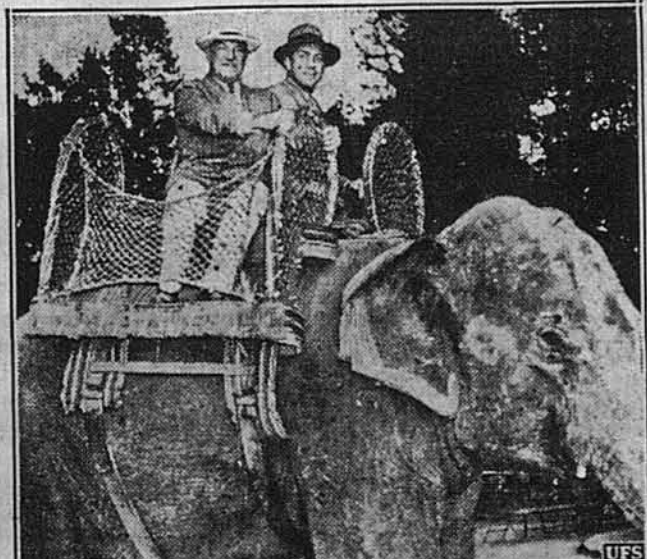
малое життя українців наймен-ше відомої частини України, ПОЛІССЯ, країни болот і озер. Автор змалював небувалу жит-тя Полісся правдиво, бо він самий — полішук. ЦІНА ЗА ДВА ТОМИ \$1. Замовлення:

"СВОБОДА," 81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗМІНИЛИ ФРОНТ?

На „Скоропаді“ на світовій виставі в Нью Йорку спускалися оноді Джан Раскоб, бувший предсідник Демократичної Партії, і пані Смитова, жінка колиш-нього кандидата Демократичної Партії на уряд пре-зидента Злучених Держав. Нині вони обое носили гузики за Вилкія.

ПОМИЛКА?

Сенатор Вагнер з Нью Йорку їздив оноді на цьому слоні в Масекві, на Лонг Айленді. Питалися його, чи не їхав він на невідповідім верхівці, бо Вагнер демократ, а слон це емблема Республіканської Партії.

ФОТОГРАФІЯ

КОМПОЗИЦІЯ МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

Фотостатичне видання рукописів. Українська Муз. Накладня, 1940.

ЗБІРНИК 2.

НАРОДНІ ПІСНІ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В ЮГОСЛАВІЇ (БАЧЧИ).

Записи мелодій о. Сильвестра Саламона, тексти збірники Биндаса-Костельника.

1) Чарні очі, 2) Качур, 3) Шедла мушка, 4) Танцювала, на мішаний хор; 5) Нігда я то не верила... 6) Нігда я то не верила, на жіночий і мішаний хор; 7) Шеднем себе (Сяду собі), на жіночий і мішаний хор; 8) Чече вода (Чече вода), 9) Миленько моя, 10) Помали овечки (Поволі овечки), на мішаний хор.

ЗБІРНИК 3

ПІСНІ УКРАЇНСЬКОГО СІЧОВОГО СТІЛЬЦЯ (МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО)

1914—1923, опр. на мужеський хор.

1) Прошли гори, прошли доли. Перша пісня УССів, написана під кінець 1914 р. на Закарпатті. Слова автора музики. Первісне опрацювання.

2) Слава, слава, отамане, слова Ю. Назарука. Нап. під кінець 1914 р.

3) Хлопці, алярмі, слова Юліана Назарука. Нап. під кінець 1914 р.

4) Нема в світі кращих хлопців, слова Юліана Назарука. Нап. під кінець 1914 р. — Всі три пісні у новому опрацюванні.

5) Іхав стрілець на війну. 1915. Над Стрипою, в Тудинці. Текст допомогли зложити УСУ-и. Враз із цю пісню створена пісня „Але Січове військо”. Нове опрацювання.

6) Іди собі, дівчино, слова Миколи Голубця. Пісня написана коло Перемишля 1916 р. Зі сольовим переложено на хор 1936 р.

7) Ой казали мати, слова автора музики. Написана 1916 р. Нове опрацювання. Одночасно повсталі пісні „Ой впає стрілець”.

8) Пісня стрілецьких новобранців, 1916. Вірш Уляни Кравченко допосовано до мелодії. Перша поява.

9) Словилась міра, 1916. Слова Петра Карманського. Враз із цю повсталі пісні „За рідний край” і обі були співані стрілецьким хором як гимни У. С. Стрілецтва. (Первісне опр.).

10) В огорді, коло хати, 1917. Слова Степана Чарнецького. Написана в Верині, Н. Дж., і ввійшла вона в Стрілецьку Антологію.

11) Сіня чічка, 1917. Слова Василя Бобинського, Левка Лепкого і Мих. Г.—о. У хорошему розкладі перша поява. (Одночасно із нею повсталі пісні „Погоріла наша стріха”, сл. С. Чарнецького.

12) Іванови (Іване без роду, Іване без долі), 1917. Слова С. Чарнецького. Поміщена в Стрі. Антології. Другу частку до цієї пісні додано 1937 року.

13) Од синього Дону, 1918. Слова О. Кобця. Проектований гимн. Написаний перед виходом на Східню Україну.

14) Дума-пісня, 1918. Скомпонована для стрілецького театру в Єлисаветі, на Херсонщині. На хор опр. 1939 року.

(Повоєнні досвіди):

15) Ой був собі лицар Цатка, 1921. Жартівлива піснючка із диточіх пісень „Сон Івасика” (Л. Лепкого). На хор опр. 1938 р.

16) Вилітали сірі орли, 1922. Слова січового стрільця Мих. Кураха і присвячена героям Січового Стрілецтва: Черникові і Загаєвичеві, що погибли під Мотовилівкою.

17) Коли ви вмірали, 1922. Слова Мих. Кураха. Нова редакція.

18) Співте герої, співте, 1923. Слова П. Карманського. Пісня останків Галицької Армії в Польщі, Чехії. Поява перша.

19) Три сини, 1923. Посестра попередньої пісні і остання пісня активного Українського Січового Стрілецтва.

„ОКСФОРДСЬКІ ДІТИ”.

Між 120 дітьми й жінками професорів відомого англійського університету в Оксфорді, що приїхали до Америки як воєнні втікачі, є отця мати й її дочка.

НЕ ЛЕГКО ЗВЕРБУВАТИ 7,000 ПІЛЬОТІВ ДЛЯ АРМІЇ

Американський повітряний корпус знайшовся в трудному положенні, коли розпочав організацію 7,000 нових летунських пілотів річно. Головна квартира такої підготовки є на летунському майдані Рендольф Філд, у стеїт Тексас. Коли вона розпочала свою підготовчу працю, щойно тоді побачила труднощі. Само стріло 7,000 молодих людей не страшно. Американські школи мають подостатком освіченої молоді, щоб з неї вибрати відповідних кандидатів. Військові приписи вимагають, щоб кандидат на пільота мав два роки колегіальних студій. З американських каледжів виходить річно 140,000 покінчених студентів. Зпоміж них припадає 6,6 хлопців на 4 дівчат. Крім того є таке саме число студентів з неокінченими каледжами. Вік для кандидатів на пільотів кінчиться з 27 роком життя. Багато з тих хлопців уже поженилися або дістали постійне заняття й не хочуть змінити своєї позиції.

І тому в першій стадії підготовки військова летунська квартира опинилася з математичною цифрою 174,300 молодців, як можливих кандидатів на пільотів. Досвід армії вказує, що третина з них буде неспроможна до летництва. Отже лишається цифра 116,200 людей. Навіть оптимістичні обрахунки вказують, що з цієї цифри одна третина молоді може зголоситися до служби в летництві, значить коло 38,000. Колиб навіть ціла оця група зголосилася і була прийнята, то з них ледви 21,000 покінчилиб школу летництва. Вони сталиб пільотами в резерві.

Алеж неможливо подумати, щоб вся молодь мала наставлення бути пільотами. Кожен прецінь має свою думку, яке йому заняття до вподоби. Багато жениться й утримує родину. А військові кадети летництва мають бути безженні.

Ще й інші труднощі виходять на денне світло. У військовій Академії у Вест Пойнт є окрема класа для пільотів. Алеж в біжучому році і ця класа не була повна, хоч що не говорили про можливість війни. Таксамо невдоволяючи є висліди з пробою ввести цивільний курс авіації при військових школах. Замало зголосилося кандидатів у минулому році, хоч їх потрібно було лише 3,000. Колиж тепер проголошено, що армія потребує 7,000 пільотів на рік, то треба доброї агітації, щоб зголосилося стільки, щоб зпоміж них можна вибрати згадане число до науки. Звичайно молоді люди бояться небезпеки смерті при вправах. Тому дехто радить, щоб завести примусову рекрутацію і при летунським корпусі.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”

ГОЛОД В ЕВРОПІ ТАКИ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ

У цілій Європі, а зокрема в Німеччині та краях нею зайнятих, голод починає показувати своє обличчя. Недостача харчів, паші для худоби, утримання та пражі вже очевидна. У самій Німеччині воно може ще так не розити, як в інших краях. Німці поприховували із зайнятих країв харчові припаси в свій край, і тому німецьке населення ще не страждає. Але теперішні переговори з балканськими державами показують, що тут іде не про саме політичне налагодження відносин, але також і про харчі та інші матеріали.

З початком літа була посуха. Вона спричинила зменшення збіжжя. В Італії все недостає власного збіжжя, а цього року ця недостача ще збільшилася. Теж саме відчувається і в Югославії. Німеччина настає на доставу умовлених харчів, але важко їх дістати. Газета „Політика” пише, що положення таке лихе, що харчів не вистарить навіть на прожиток для власного населення. Югославія сама запропонує 3,500,000 тон річно м'яса, отже не може вивозити його до Німеччини.

Вище згадані вісти походять з Англії. Вони кажуть теж, що і в Голандії не є добре. Тому, що нема чим годувати худобу та дріб, мешканці вирішують їх масово. Таксамо не стає вже топліва в Голандії. Радіо-станції взивають населення іти більше сирого городовину, щоб шадити на топліві. Таксамо вийшла в Голандії заборона продавати воянній вбрання, а з цього заключають, що в Голандії недостає вояни. Можливе, що вояну забирає Німеччина.

Вісти з Данії та Норвегії кажуть теж про вирізування худоби через недостачу паші. Тесаме пишуть і про Швецію. А з Туреччини звідомляють, що й там недостає збіжжя. Ледви малу надвижку можна буде вивезти в Болгарію. У Франції положення таке, що французький уряд видає розказ сконфіскувати англійський крам, що залишився у Франції та в колоніях.

Коли такі вісти приходять про стан харчів та паші в Європі, контрольований Німеччиною, то не легко довідатися щонебудь про положення в Англії. Колиб судити з того, що Англія не була ніколи самовистарчална, і тому була задана на довіз харчів з інших країв, то нема сумніву, що теперішнє положення є дуже прикре. Що дня німці топлять британські кораблі з набором. Це все спричинює велетенські шкоди і виключає постачання поживи на будуче. Англія не подає урядових звітлень, щоб не страшити населення, ані не давати противникові знати, що з нею круто. Але ті скупі відомості, що їх перепускає англійська цензура, теж вимовні. Коли навіть чай можна пити лише в порціях, дозволенх урядом, то решти треба догадатися. Отже ситу-

ація харчева є зла, може й критична в цілій Європі, а радше у всіх краях, обнятих війною. Хто перебув попередню війну, той розуміє, що значить воєнне положення й тому може бути певним, що населення як не голодує, то страшенно негдоує на урядові обмеження. Це може бути не дуже критичне в початках війни, але чим далі, то положення буде погіршуватися. Колиб війна мусіла тривати літами, то вона мусить опісля покінчитися загальною трагедією населення не лише в Європі, але й у цілому світі.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ „ЦИМІНТАРНИХ ОБМАНЦІВ”

ШКАГО. — Велика лава присяжних суддів у місцевому федеральному суді постановила поставити на суд 19 осіб, обвинувачених за обманування людей на суму 300,000 доларів при допомозі продажу цимінтарних парцелів.

Справу передано федеральному судові через те, що обманці вживали до обману почти.

ЧЕЙМБЕРЛІН ЗАХОРУВАВ

ЛОНДОН. — Бувший прем'єр Чеймберлін захорував і підляв операції. Що йому бракує, преса не подає. Операція вже відбулась й видно вона не була тяжка, бо преса повідомляє, що він вкороті буде знов в офісі.

ВСІ ЧАСТИ до направи ПЕЧЕВІ, вугленні, газовні, нафтові, орієнтовні, парові, й гарячої водою, як також усі нові печі можете дістати в:

STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark, N. J.,
зараз коло пожежарні при Lafayette St.
Телефон: MA 2-2913.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжя сві дошта.
● Геморойди й жилаки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюроскоп. — Екзамінація \$2.00

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСКИЙ

НЕ ВБЮ ЙОГО

Запорозькі найшли на шляху трупа. Поховали, вони пішли шукати вбивників. Нагнавши москалів, вони мають розгадати: чи це вони любили? Як вони, що з ними зробити?

Читачи це оповідання, дізнаються багато про життя й воювання козаків.

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

Замовляйте:

“СВОБОДА”
81-83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 18. липня 1940 р. помер у шпиталю по довгій недузі, котра тривала від 1936 р., член Тов. Запорозька Січ, від. 117, у Нью-Йорку, Н. Я.,

АНТІН ЯБЛОНСЬКИЙ.

Походив з міста Струсів, повіт Теребовля, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 31. жовтня 1903 р. Похорон відбувся в понеділок, 22. липня, з похоронного заведення Петра Яреми до костела св. Станіслава. По похоронних відправах тіло покійного відвезено на вічний спочинок на український цвинтар, Нова Кальварія. Похороном заступив швагер Іван Угорчак з Брукліна. Покійний прожив 62 роки.

Хай земля Вашингтона буде йому легка як перо!

Гр. Стефанішин, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Клівленді, Огайо, помер 13. липня 1940 року довголітній член У. Н. Союзу і Бр. Вас. Великого, від. 384.,

АНДРІЙ ПАШКОВСЬКИЙ.

Покійний родився в селі Бороних, пов. Жовква, Галичина, Україна, проживши 53 роки. До Союзу приступив в 1917 році, прийшовши з переступним листом з від. 99.

Похорон відбувся 16. липня 1940, з дому жалоби, де взяла участь в похороні всі члени Бр. як також країни і знайомі. Тіло поховано на український цвинтар св. Петра і Павла.

Покійний лишив жінку Амелю і три сини: Стефана, Івана і Миколу.

Вічна йому пам'ять!

Іван Сподар, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 17. липня 1940. помер у Клівленді, Огайо, наглою смертю

ГРИГОРІЙ ЮРОЧКО,

довголітній член У. Н. Союзу і Бр. Вас. Великого, від. 384.

Покійний родився в Мостах Великих, пов. Жовква, Україна. До У. Н. Союзу і Бр. вступив в 1918 році, котрий то відідав в той час організуватися і де він немало доложив праці.

Похорон відбувся 20. липня 1940, при великій завітці людей і країн, як також і Бр. взяла участь в цілості. Тіліні останки поховано на українським цвинтарі св. Петра і Павла.

Покійний лишив жінку Еву, три сини: Миколу, Михайла, Андрія, і дочку Ану.

Хай ця чужа прибрана земля буде йому легка як перо!

Іван Сподар, секр.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМИ НА СПРОДАНОННІ

при Укр. Фармерській Колонії в Мидвуді, Н. Дж.

Фарма 142-акри землі, 60 чистої, решта добрий ліс, 12-кімнатний дім, стаїня і інші будинки. Ціна \$1,500.

Друга фарма, 360 акрів землі, 65 чистої, а решта полатний ліс, дотого дім на 10 кімнат, стаїня й інші фармерські будинки. Ціна \$3,200.

Ці фарми лежать коло фабричного міста Мидвуд і при широкій дорозі. Пишіть або приїжджайте до заснувальця Першої Укр. Фармерської Колонії, Василя Матоліча:

В. MATOLICZ,
R. D. 1, Box 20, Bridgeton Pike, Millville, N. J.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЇ й ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI

Український ПОГРЕБНИК

Цілий похорон навить за \$150

433 State St., PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжнці як далеко поза Ноарком. Вразі потреби теле фонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні так низькій як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-Йорку й ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цівалі шляхетський й купецький втричі з часів, коли Історична Польща правила Україною, а турки правили на іжджани на неї на грабид.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

“СВОБОДА”
81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 344 JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 66. Попався в неволю.

AS TARZAN DASHED TOWARD THE RAIL, ZALIM'S SAILORS SEIZED HIM AND HELD HIM HELPLESS.

Малпо-чоловік кричав за Джейною, але вітер віяв проти нього й вона не почувала його.

„Куди ти її висилаєш?” — запитав з криком Тарзан. Залим здвигнув раменами.

„Багатий султан живе у внутрі краю. Він купує гарних невольниць”.